

Instagram: stela_knjige

Facebook: stela

www.stelaknjige.rs

NASLOV ORIGINALA
Grady Hendrix
The Final Girl Support Group

Copyright © 2021 by Grady Hendrix
Za izdanje na srpskom jeziku © Publik praktikum 2022

ZA IZDAVAČA
Marko Sabovljević

UREDNIK
Marina Sabovljević

LEKTURA I KOREKTURA
Borka Slepčević

DIZAJN KORICA
Siniša Subotić

SLOG I PRELOM
Studio Znak

ŠTAMPA
Alpha print, Zemun

TIRAŽ
1.000

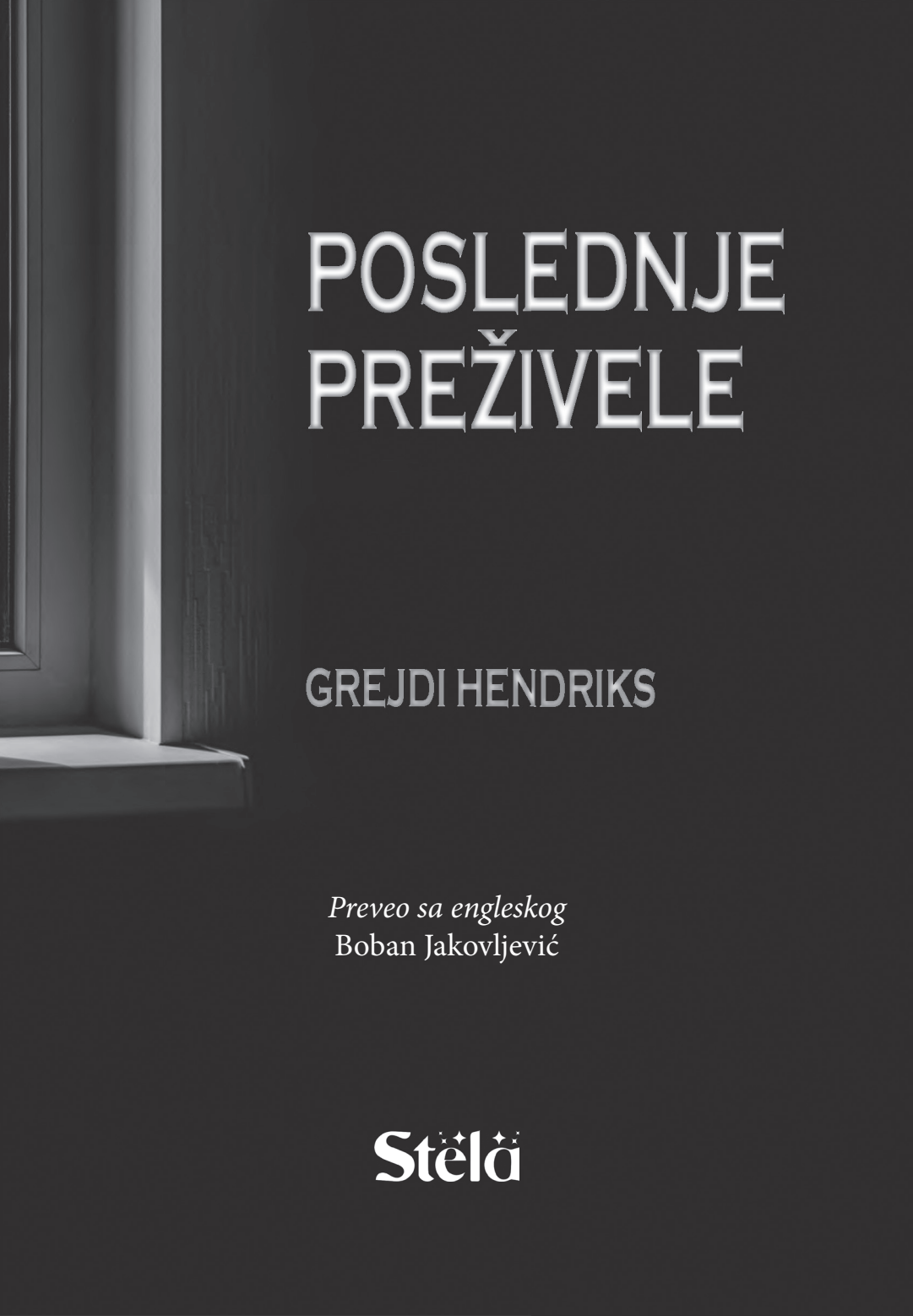
IZDAVAČ
Publik praktikum, imprint Stela
Dobrovoljačka 10/I, Zemun
office@publikpraktikum.rs
011/4202 544; 011/4202 545

GODINA IZDANJA
2022

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne sme se kopirati ni prenositi u bilo kom obliku ili bilo kojim sredstvima, elektronskim ili mehaničkim, uključujući foto-kopiranje, snimanje ili bilo koji sistem za skladištenje i pretraživanje informacija, bez pismenog odobrenja izdavača.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

ISBN 978-86-6152-022-8
COBISS.SR-ID 79896841

POSLEDNJE PREŽIVELE

GREJDI HENDRIKS

Preveo sa engleskog
Boban Jakovljević

Stela

Amanda,
istinska ljubav je kad nekom drugom
daš prednost u odnosu na sebe.
Zato sam smatrao da ti treba
da pređeš preko onog leda
pre mene.

*finalna devojka – poslednja
i jedina preživela u horor filmu*

r/poslednje dame Postavio fu(bar)gejt pre 17 meseci

ZAVRŠNA REČ O FINALNIM DEVOJKAMA na Jutjubu ima 2,1 milion pregleda. Koji je to kurac? Koga bre zaboje za gomilu zbrčkanih babetina? Da je neka od njih dobra riba, pa da nekako razumem, ali smučile su mi se više.

r/poslednje dame Postavio orhomen pre 17 meseci

Vreme neće biti milostivo, njihovih 15 minuta je isteklo pre 15 godina

Podeli **Sačuvaj** **Sakrij** **Prijavi**

r/poslednje dame Postavio fu(bar)gejt pre 17 meseci

Tako želim da sve one nestanu.

Podeli **Sačuvaj** **Sakrij** **Prijavi**

r/poslednje dame Postavio orhomen pre 17 meseci

imaj strpljenja, ne zaboravi vajper hansen, riki voker i volter skrogs su u zatvoru, nisu mrtvi
ljudi kažu da je kralj snova i dalje na slobodi
jednog dana ljudi će potpuno zaboraviti na FD
onda će dobiti ono što zaslužuju

Podeli **Sačuvaj** **Sakrij** **Prijavi**

Internetska prepiska na temu finalnih devojaka

GRUPA ZA PODRŠKU FINALNIH DEVOJAKA

Budim se, ustajem iz kreveta, poželim dobro jutro mojoj biljci, odmotavam proteinsku štanglicu i ispijam litar flaširane vode. Budna sam punih pet minuta pre nego što se setim da bih danas mogla umreti. Omekšao kad ostariš.

U dnevnoj sobi se istežem, pa izvodim četrdeset udaraca kolonom, četrdeset udaraca dnom dlana i četrdeset skleкова dok znoj ne počne da kaplje na betonski pod. Vežbam udarce laktom dok ramena ne počnu da mi gore, zatim se penjem na traku za trčanje, podešavam brzinu na sedmicu i trčim dok mi se butine ne upale i dok mi ne zaškripi u grudima, a onda trčim još pet minuta. Moram da kaznim sebe što sam zaboravila koliko je zaista veliki ulog, posebno danas.

Vrata kupatila se zabrave iznutra dok se tuširam. Raspremam krevet kako ne bih podlegla iskušenju da se ponovo zavučem unutra. Kuvam čaj i tek kad električni čajnik škljocne, hvata me prvi napad panike toga dana.

Nije ozbiljan, samo grč u grudima koji deluje kao da mi džinovska šaka stiska pluća. Zatvaram oči i usredsređujem se na pokušaj da opustim mišiće grla, na duboko disanje, na uvlačenje kiseonika do dna pluća. Posle dva i po minuta ponovo mogu normalno da dišem i otvaram oči.

Ovaj stan je jedino mesto na svetu na kom je to moguće. Spavaća soba, dnevna soba, kuhinja i kupatilo, gde, sve dok preduzimam razumne mere opreza, mogu da sklopim oči na dva minuta. U spoljašnjem svetu traje neprestana ubilačka pomama i ako načinim i najmanju grešku, završiću mrtva.

Odlazim u dnevnu sobu, uključujem CNN da vidim koliko je mrtvih danas i čim ugledam prvu sliku, shvatam da će sledeća dva-deset četiri sata biti gadna.

Snimak letnjeg kampa koji stiže uživo iz drona zakopan je ispod sveg ostalog smeća koje CNN postavlja na ekran. Na snimku se vide limuzina i vozila hitnih službi nagurana ispred brvnara, ljudi u zaštitnoj odeći kako hodaju između drveća i žuta policijska traka koja blokira put. Prelaze na snimak napravljen prethodne večeri: plava svetla bleskaju u mraku, a tekst u dnu ekrana pogađa me pravo u želudac: *Stvarna tragedija u Red Lejku se ponavlja.*

Pojačavam ton i priča potvrđuje upravo ono čega sam se plašila. Neko je ubio šestoro savetnika iz „Red Lejka” koji su zatvarali kamp na kraju sezone. Upotrebjeno je raznoliko oružje – kosa, električna bušilica, luk i strele, mačeta. Bilo bi sedam žrtava da poslednja od njih, šesnaestogodišnja devojka koja se, sudeći po kajronu na CNN-u, zove Stefani Fugate, nije izgurala ubicu sa senika.

Ubica još nije identifikovan, ali na ekranu je Stefani na školskoj fotografiji, okruglog lica i čiste kože, s osmehom koji otkriva protezu i slama mi srce. Posle onog što se sinoć desilo, nikad više neće biti tako srećna. Ona je sad finalna devojka.

Gledate horor film i nečujni ubica sređuje džankija, fuficu, štrebera, priglupog sportistu i zamenika šerifa, i sad juri kroz šumu za bebisiterkom devicom. Upravo ona im je rekla da ne bi trebalo da prave zabavu u tom zatvorenom letnjem kampu, da provale u tu napuštenu ludnicu, da se goli kupaju na tom zabačenom jezeru, posebno jer je Noć veštica, ili Dan zahvalnosti, ili Dan drveća, ili neka tamo godišnjica nerešenih ubistava iz prošlosti. Ubica ima motornu testeru / čaklju / mesarski nož, a ta devojka nema ništa: ni mišićave ruke, ni masu, ni sačmaru. Ima samo dobru kondiciju i lice tipične američke lepote. Ipak, ona nekako ubija ubicu, a onda tupo zuri u daljinu, ili se sruči u naručje policije koja upravo pristiže, ili plačući trči svom dečku, ispaljuje još jednu dosetku, pripaljuje poslednju cigaretu, postavlja poslednje uznemirujuće pitanje, odvoze je sanitetskim kolima dok vrišti i vrišti kao da nikad neće prestati.

Jeste li se nekad zapitali šta biva s tim finalnim devojka? Pošto ih panduri skinu sa spiska osumnjičenih, pošto štampa objavi njihove školske slike s protezama, s obrazima umazanim picom, ili s

raščupanom kosom, koje obavezno završavaju na koricama knjiga o istinitim zločinima? Nakon što se završe bdenja uz upaljene sveće, kad prođu minuti ćutanja i kad neko zasadi ukrasni žbun u znak sećanja?

Ja znam šta se dešava s tim devojkama. Nakon što potpišu filmski ugovor, nakon što filmska franšiza propadne, nakon što shvatite da su se svi ostali upisali na fakultete dok ste bili zatvoreni u okviru programa oporavka pretvarajući se da se ne plašite mraka. Kad obidete svaki tok-šou, kad se vaš treći psihijatar pomiri s činjenicom da vam služi samo kao automat za podizanje antidepresiva i da kod njega nećete postići nikakav napredak, kad shvatite da se jedina zanimljiva stvar koja će vam se desiti u životu desila kad ste imali šesnaest godina, kad prestanete da izlazite, kad počnete da pretražujete bravarske radnje onako kako druge žene zure u „Tifanijeve” izloge, kad odete iz grada pošto više niste mogli da izdržite poglede roditelja vaših ubijenih prijatelja, koji kao da vas pitaju zašto ste baš vi preživeli, kad izgubite sve, kad prođete kroz sito i rešet, kad svoje progonitelje upoznate po imenu, kad se sve to desi, završite tamo kud sam ja danas pošla: u podrumu crkve u Berbanku, sedeći uza zid, pokušavajući da sprečite potpuni raspad svog života.

Mi smo ugrožena vrsta i zahvalna sam na tome. Ostalo nas je samo još šest. Nekad me je rastuživalo to što nas nema više, ali mi smo stvorenja osamdesetih, a svet je nastavio dalje. Nekad su za naše godišnjice ponovo objavljivali stare članke, ili bi povremeno pokušali da pokrenu novu filmsku franšizu, ali danas se bave samo Vikiliksom, Čajankom i talibanima. Nas šest pripadamo drugoj eri. Medijski smo nevidljive. Kao da i ne postojimo.

Dok isključujem CNN, shvatam da sam se zabrojala. U stvari nas je sedam. Samo ne volim da razmišljam o Krisi. Niko to ne voli. Samo pominjanje njenog imena može da vas sludi jer ona je izdajnica. Zato zastajem na trenutak, iako imam samo tri sata da se pridružim grupi, i duboko udišem pokušavajući da se ponovo fokusiram.

Adrijen će biti u haosu. Kamp „Red Lejk” je mesto na kom se njoj to desilo, ali kasnije ga je kupila i pretvorila u utočište za žrtve nasilja, uglavnom preživele iz školskih pucnjava i decu koja su uspela

da pobegnu svojim otmičarima. Ovo je pogađa na najosetljivije mesto. Bar ćemo imati novu temu za razgovor, umesto bavljenja starim stvarima zbog kojih se i dalje svađamo.

Kad više ne mogu da odlažem, spremam se da izađem. Iz stana izlazim samo na sastanke grupe, da pregledam poštansko sanduče preko puta jednom nedeljno, da proverim svoje rute za bekstvo jednom mesečno i u obližnju radnju po namirnice dvaput mesečno. Ne volim rizik. Kosa mi je kratka jer se duga može uhvatiti. Nosim patike u slučaju da moram da bežim. Ne nosim široku odeću.

Pregledam džepove: ključevi, novac, telefon, oružje. Prestala sam da nosim vatreno oružje u javnom prevozu posle incidenta od pre par godina, ali imam biber-sprej, skalpel u prednjem desnom džepu i žilet zalepljen za levi gležanj. Ne nosim slušalice, ne nosim tamne naočare, proveravam je li mi jakna pripijena da se ne bi zakačila za nešto, a onda se opraštam sa svojom biljkom, duboko udišem, izlazim iz stana i suočavam se sa svetom koji mi želi smrt.

GRUPA ZA PODRŠKU FINALNIH DEVOJAKA

Beleške dr Kerol Eliot

Sesija 188

Septembar 2010.

PRISUTNI

Merilin Tores

Adrijen Batler

Dani Šipman

Linet Tarkington

Heder Deluka

Džulija Kembel

Beleške pre sesije: Iznenadila sam se primetivši da je ovog meseca šesnaesta godišnjica redovnih grupnih sesija. Rad s ovom grupom izlazi iz okvira mojih redovnih obaveza, ali ove žene su na ovaj ili onaj način moje pacijentkinje duže nego što imam decu.

Sa žaljenjem primećujem da su posle mnogo godina prisnost i snažna povezanost grupe popustili u poslednjih dvanaest meseci. Poslednje sesije obeležene su upadanjem u reč, neprekidnim svađama oko sitnica i nemilosrdnim međusobnim kritikama. Adrijen je i dalje praktično moja saradnica i stalno usmerava njihovo ponašanje u željenom pravcu, ali Merilin i Dani deluju uznemireno i razdražljivo. Hederina želja za pažnjom i improvizatorski pristup oporavku izazivaju stalne sukobe. Linetina preosetljivost ne ide nabolje.

Kakve još svrhe ima ova grupa posle toliko godina? Ko će prvi prekinuti? Da li da preduzmem korake i sama ovo okončam?

GRUPA ZA PODRŠKU FINALNIH DEVOJAKA II

O včica od vate kaže: „Isus voli Iv!”
Trojka veoma mršavih duhova diže se iz groba objavljujući:
„Duhovi su strašni... ali ne i Sveti duh!”

„Vaskrsao je!”, viče šarena žvrljotina flomasterima.

To me tera da se zamislim. Sve mi u grupi imamo složen odnos prema pojmu vaskrsnuća.

Trebalo bi da sedimo u krugu, ali nas pet smo se rasporedile u nepravilan polukrug jer nijedna od nas više nikad neće okrenuti leđa vratima. Dani sedi stoički kao kauboj, skrštenih ruku i raširenih nogu ispred zida prekrivenog narandžasto-crnim bundevama od hamera u boji i mačaka koje sikću. Ona je poslednja osoba na svetu koju treba podsećati na to da se bliži Noć veštica.

Merilin sedi prekrštenih nogu s kafom iz „Starbaksa” u ruci i novom torbicom u krilu jer ne želi da je spusti na pod. Rekla je Džuliji da ju je platila hiljadu sto trideset pet dolara, ali ne verujem joj. Ne može se toliko naplatiti za lažnu torbicu, a Merilin nikad ne bi dozvolila da je dodirne nešto od kože.

„Teško mi je da se fokusiram kad sam gladna”, kaže Heder u svom beskrajnom, nisam-spavala-od-1988. monologu, naginjući se napred i mlatarajući šakama. „Zbog niskog nivoa šećera.”

Danas ćemo se očigledno baviti užinama.

Džulija sedi u svojim kolicima, upadljivo se dosađuje, dobuje prstima po točkovima. Na njoj je majica s ironičnim natpisom *Najbolji tata na svetu*. Zuri u potklobučenu sliku letećeg čoveka ruku ispruženih uz bokove na kojoj piše: „Isus je umro, pa je usto”.

Nekad mi je bilo čudno što se sastajemo okružene slikama s veronauke, ali sad je to prva stvar koju pogledam svakog meseca pošto proverim svoje okruženje i kako da izađem odatle. Ne zato što me

umetničko izražavanje gomile potencijalnih žrtava ubistva imalo zanima. Tražim znakove upozorenja: slike pištolja koji pucaju, krvavih noževa, dečaka što sebe crtaju kao bezvratna čudovišta trouglastih očnjaka kojima rastržu svoje roditelje. Tražim znakove da će neko od te dece izrasti u mog neprijatelja, još jedno čudovište poput onih što su pokušala da nas poubijaju.

„Ako bi jela pre dolaska ovamo”, predlaže doktorka Kerol, „to bi možda pomoglo?”

Doktorka Kerol je jedina osoba u prostoriji koja se usuđuje da okrene leđa vratima i sedi u sredini polukruga, kao što čini poslednjih šesnaest godina, savršenog držanja, spremne olovke, s beležnicom na kolenu i odnosi se prema Hederinoj opsesnutosti užinama s istom brigom i pažnjom koju posvećuje svemu što kažemo.

„To mi se ne uklapa u raspored”, kaže Heder. „Pošto sam na odvikavanju, važno je da se držim rasporeda kako bih ostala trezna i moram ranije da krećem od kuće jer su mi, znate, panduri oduzeli dozvolu i još mi nije vraćena, pa mi treba više vremena da stignem ovamo jer mislim da je bitno da se ne kasni. Adrijen, očigledno, nije obzirna u jednakoj meri.”

„Sigurna sam da Adrijen ima dobar razlog za to što kasni”, kaže doktorka Kerol.

„Čudilo bi me da se Adrijen uopšte pojavi”, kaže Džulija. I ona je, očigledno, gledala CNN. „Je li se neko čuo s njom? Pozvala sam je, ali telefon me je prebacio na govornu poštu.”

„Pretpostavljam da je isključila telefon”, kaže Merilin, a onda se mršti kao da je osetila smrad govneti. „Štampa.”

Merilin je odbila da održi pres-konferenciju, ili da nekom da ekskluzivni intervju posle svoje krize, i time navukla gnev svakog novinara u Americi, a onda se udala u prebogatu, politički aktivnu republikansku porodicu, pa je tokom ovih godina prošla najgore, ali svi znamo kako joj je bilo. Telefon koji nikad ne prestaje da zvoni, sve dok ga na kraju ne iščupate iz zida. Novinar kog nikad niste videli, a koji vas oslovljava po imenu i tako se uverljivo pretvara da je išao u srednju školu s vama da počnete da mu verujete. Daleka

rođaka koja se sva brižna pojavi u bolnici s magnetofonom koji se vrti u njenoj torbici, pored čeka od „Nešenel inkvajerera”.

„Mislim da nije prikladno raspravljati o situaciji u kojoj je Adrijen ni sa kim osim sa sobom”, kaže dr Kerol. „Sigurna sam da ćemo razgovarati o tome kad ona stigne ovamo. Sad mi recite, šta mislite o onome što brine Heder?”

Nastaje trenutak neprijatnosti dok svi čekamo da vidimo hoće li neko zagristi mamac, ali niko ne naseda. Mi smo finalne devojke. Vešto izbegavamo zamke.

„Samo kažem”, oglašava se Heder prekidajući neprijatnu tišinu, „da imam određene potrebe, a pošto nemam pogodnosti koje sve vi imate, onda bih stvarno volela da popijemo kafu, pojedemo malo keksa ili tako nešto, jer ova velika gola soba je depresivna.”

Ona baš nema nameru da se okane toga, ali to me ne čudi. Mi smo žene koje se bore do kraja, koliko god to bolelo, žene koje su skočile s trideset trećeg sprata kroz prozor, koje su se izvukle na taj krov kad su naša tela vrišteći zahtevala da se skotrljamo i umremo. Kad nešto počnemo, teško nas je zaustaviti.

„Baš me briga šta će Heder doneti”, kaže Merilin, a narukvice joj zveckaju dok maše šoljom iz „Starbaksa” s tragom tamnog ruža na poklopcu. „Donesi picu, ali možemo li, molim vas, da promenimo temu?”

„To je zanimljivo”, kaže dr Kerol, iako je ona jedina koja tako misli. „Da li se još neko slaže s Merilin?”

Kad se šesnaest godina sastajete u nekoj prostoriji s istih šest osoba, znate šta će uraditi i pre nego što se to desi. To je kao hemijska reakcija – ako su neki uslovi ispunjeni, doći će do određenih ishoda. Kao na znak, odmah uskače Džulija.

„Mislim da je jedenje i pijenje u grupi neka vrsta pravljenja otklona”, kaže Džulija jer ne može da propusti priliku za svađu s Merilin. „Merilinina kafa iz ‘Starbaksa’ je rekvizit kojim nam pokazuje da se distancira od grupe.”

„Ma šta kažeš?”, Merilin se tobože čudi svojim otegnutim tekaskim akcentom. „Kako ti takve stvari padaju na pamet?”

„Na prethodnoj sesiji si se žalila da smo zarobljene u prošlosti”, kaže Džulija.

Merilin pogleda svaku od nas.

„Pa, zar neko misli da nam je ovo i dalje neophodno kao nekad?”, pita. „Pošto se ovako peckamo i ujedamo, mislim da bi nam svima prijaio odmor. Zar svrha terapije nije da vam jednog dana postane nepotrebna?”

Osećam kako mi se pluća grče i brojim udisaje. Sedam puta udišem, sedam puta izdišem, polako i ravnomerno. Ona to ne misli ozbiljno. Grupa je centar za sve nas, čak i za doktorku Kerol. Njeno carstvo za samopomoć je izgrađeno na onome što je devedesetih radila s nama, ali razlog što smo u ovom crkvenom podrumu, a ne u nekoj od njenih doteranih klinika kao iz reklama, jeste to što je ovo naša zajednička tajna, naše bezbedno mesto zaštićeno od progonitelja i oduševljenih obožavalaca, od novinara i pisaca profila. Kako Merilin može ovako opušteno da govori o raspuštanju grupe?

„Neki od nas ne mogu sebi da priušte odmor”, odbrusi joj Džulija. „Nismo sve ušle u brak zbog novca.”

„Dušo moja”, kaže Merilin, „zar tvoj bivši nije uradio upravo to?”

To je nisko, čak i za Merilin. Džulija se i dalje navikavala na život u kolicima kad se udala za svog fizioterapeuta. Odlično razumem potrebu koja ju je navela na to. Pojavljuje se neko i kaže da će te spasiti, a ti mu se bacaš u naručje i prepuštaš mu donošenje svih odluka. Kad dođeš svesti, možeš samo da se nadaš da nije naneo previše štete. U Džulijinom slučaju, kad je došla k sebi, on je već bio prodao njena prava na franšizu, ispraznio joj račune u banci i ostavio je bez prebijene pare.

„Hoće li grupa danas ovako funkcionisati?”, obraća nam se Džulija. „Vređaćemo se? Otvarati stare rane? Nema razloga da budemo ovako sitničave. Mi smo moćne, jake žene. Dani je snalažljiva i samodovoljna, Merilin ima više novca nego sve mi zajedno, Adrijen je praktično kandidatkinja za Nobelovu nagradu za mir...”

„Koja nagrada sleduje tebi, Meril Strip?”, pita Heder. „Jer moje stanje će se stvarno ozbiljno pogoršati ako ponovo počneš da deklamuješ svoju biografiju.”